

Villkor för tjänstepension KAP-KL/AKAP-KL – fondförvaltning

Gäller från 2021-01-01 för försäkringar tecknade fr.o.m. 2012-01-01

1 Försäkringstagare - Försäkrad	2	9 Ändringsmöjligheter	5
2 Förmånstagare	2	10 Utbetalning	5
3 Information från Länsförsäkringar	2	10.1 Allmänna bestämmelser.....	5
3.1 Begränsad förfoganderätt för utlandsbosatta.....	2	10.2 Åtgärder för utbetalning.....	5
4 När börjar försäkringen gälla?	3	10.2.1 Utbetalning av ålderspension.....	5
5 Inbetalning	3	10.2.2 Utbetalning av återbetalningsskydd.....	5
6 Förmåner	3	10.3 Tidpunkt för utbetalning och räntebestämmelser.....	5
6.1 Ålderspension.....	3	11 Begränsningar i Länsförsäkringars ansvar	5
6.2 Återbetalningsskydd.....	3	11.1 Force majeure.....	5
6.2.1 Utbetalning vid dödsfall.....	3	11.2 Övriga begränsningar i Länsförsäkringars ansvar.....	6
6.3 Ändring till återbetalningsskydd.....	3	12 Behandling av personuppgifter	6
7 Placering av sparandet i fondförvaltning	3	13 Om vi inte kommer överens	6
7.1 Regler för placering i fonder.....	4		
7.2 Försäkringskapital samt avgifter, riskkompensation och skatter.....	4		
8 Flytträtt	4		
8.1 Tidpunkt för flytt.....	4		
8.2 Försäkringens värde vid flytt.....	4		
8.3 Placering av försäkringskapitalet vid flytt.....	5		

KAP-KL/AKAP-KL - KollektivAvtalad Pension är ett avtal mellan å ena sidan Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och arbetsgivarorganisationen Sobona, å andra sidan Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR), Svenska Kommunalarbetareförbundet, flera SACO-förbund och AkademikerAlliansen.

Försäkring enligt detta försäkringsvillkor avser avgiftsbestämd ålderspension enligt kollektivavtalet KAP-KL/AKAP-KL (premiebestämd ålderspensionsförsäkring).

Valcentral för KAP-KL/AKAP-KL är Pensionsvalet AB, nedan kallad PV, eller Valcentralen. Valcentralerna ansvarar för överföring av inbetalning till Länsförsäkringar. Länsförsäkringar skickar årligen värdebesked till den försäkrade.

För försäkringen gäller vad som anges i detta villkor, i försäkringsbeskedet, i tillämpliga delar av bestämmelserna i överenskommelser som träffats mellan avtalsparterna i lagen om försäkringsavtal, i försäkringsrörelselagen och i allmän lag i övrigt. Svensk lag gäller för försäkringsavtalet.

För försäkringen gäller att PV eller Valcentralen företräder Länsförsäkringar gentemot arbetsgivaren.

Länsförsäkringar kan ändra dessa villkor samt ändra avgifter och avgiftsmodell för försäkringen. Ändringen gäller för försäkringstagare och försäkrade från och med den tidpunkt som beslutas av Länsförsäkringar.

Försäkringsgivare är Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), 516401-8219 kallad Länsförsäkringar. Styrelsens säte för bolaget är i Stockholm.

Försäkringen enligt dessa villkor uppfyller inkomstskattelagens regler för pensionsförsäkring. Detta innebär bland annat att kontrolluppgift kommer att lämnas i enlighet med Skatteförfarandelagen.

Om utbetalning medför särskilda kostnader för Länsförsäkringar, till exempel vid betalning till utlandet, har Länsförsäkringar rätt att ta ut ersättning för sådan kostnad.

Dessa försäkringsvillkor gäller även för eventuell extra premie som betalas in till försäkringen enligt överenskommelse mellan avtalsparterna, mellan arbetsgivare och lokal facklig organisation eller mellan arbetsgivare och anställd.

1 Försäkringstagare - Försäkrad

Arbetsgivaren är försäkringstagare. Försäkrad är den person på vars liv försäkringen är tecknad. Den försäkrade har rätt att bestämma förmånstagare till återbetalningsskydd och hur inbetalning ska placeras samt rätt att flytta ut försäkringskapital till annan försäkringsgivare.

2 Förmånstagare

Den försäkrade är oåterkallelig förmånstagare till ålderspensionen.

Förmånstagare till återbetalningsskyddet är den eller de personer som försäkringen utbetalas till om den försäkrade avlider.

Förmånstagare till återbetalningsskydd vid den försäkrades dödsfall är

om inget annat anmäls, i första hand den försäkrades make eller sambo och i andra hand den försäkrades arvsberättigade barn. Med make jämställs även partner enligt lagen om registrerat partnerskap.

Den försäkrade kan skriftligen anmäla annat förmånstagarförordnande. Sådant förordnande kan endast omfatta följande personer:

- make, registrerad partner, tidigare make eller tidigare registrerad partner
- sambo eller tidigare sambo
- barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person enligt a) och b).

Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad pågår och registrerad partner är förmånstagare även när mål om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden eller under förhållanden som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de

- har eller haft eller väntar barn tillsammans, eller
- tidigare varit gifta med varandra eller levt tillsammans i registrerat partnerskap, eller i varje fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Om förmånstagare helt eller delvis avstår från sin rätt, inträder den/de som enligt förordnandet hade fått beloppen om den avstående varit avliden.

Den som avstått från sin rätt ska inträda som förmånstagare igen om annan förmånstagare senare saknas. Avståendet kan endast göras innan förmånstagaren tagit emot något pensionsbelopp eller vidtagit någon åtgärd med försäkringen.

3 Information från Länsförsäkringar

Försäkringsbesked utfärdas när försäkringen blir gällande. Om den försäkrade ansluter sig till Länsförsäkringars internetjänster lämnas all information om försäkringen till den försäkrade genom elektronisk post eller via internettjänsterna. Genom inloggning till internettjänsterna visas försäkringsbesked och värdebesked. Länsförsäkringar har rätt att bestämma att information kan lämnas på annat sätt. Om den försäkrade är ansluten till internettjänsterna ska ändrad adress för elektronisk post anmälas till Länsförsäkringar. I övrigt kan den försäkrade få information och rådgivning direkt från sitt länsförsäkringsbolag eller via lansforsaker.se.

3.1 Begränsad förfoganderätt för utlandsbosatta

Försäkringstagare, annan ersättningsberättigad eller placeringsberättigad som har för avsikt att bosätta sig i USA, Japan, Australien eller Kanada eller annat land med restriktioner för handel med finansiella instrument ska informera Länsförsäkringar om detta innan utflytt. När utflytt skett upphör rätt att göra förändringar i försäkringen till exempel förändringar av placering, premie, utbetalningstid, försäkringsskydd eller förmånstagare omedelbart. Innan utflytten ska den placeringsberättigade bestämma vilken placering som ska gälla under den tid bosättning utomlands pågår. Det åligger den placeringsberättigade att meddela Länsförsäkringar vilken placering som ska gälla under tiden för bosättning utomlands. För det fall någon överenskommelse om placering inte kommer till stånd, eller om Länsförsäkringar inte får information om bosättningen före utflytt, kommer senast valda placering att gälla så länge bosättning pågår i aktuella länder. Om premieinbetalning pågår kommer även premierna att placeras enligt senast valda placering, så länge bosättning i länder med restriktioner pågår.

4 När börjar försäkringen gälla?

Försäkringen träder i kraft från den dag då Länsförsäkringar har fått uppgift från PV eller Valcentralen om att en anställd ska omfattas av KAP-KL/AKAP-KL hos Länsförsäkringar.

5 Inbetalning

Inbetalning till försäkringen görs av arbetsgivaren via PV eller Valcentralen i enlighet med vad som bestämts i ovan nämnda överenskommelser.

Begäran från PV eller Valcentralen om återbetalning på grund av felaktigt överförd inbetalning, regleras genom att återbetalningen tas från försäkringens värde.

PV eller Valcentralen lämnar information om premier och deras fördelning mellan olika försäkringar.

Om en ny försäkring har tecknats hos Länsförsäkringar placeras första inbetalningen i tillämplig Länsförsäkringar Sparmålsfond beroende på den försäkrades ålder. Den försäkrade kan därefter ändra placeringen till andra fonder.

6 Förmåner

I försäkringen ingår livsvarig ålderspension och möjlighet att kombinera ålderspensionen med återbetalningsskydd. Försäkringen tecknas alltid med återbetalningsskydd.

6.1 Ålderspension

Pensionsåldern i KAP-KL/AKAP-KL följer från den 1 juli 2020 den angivna åldern i 32 § LAS.

Den tidigaste åldern för automatisk utbetalning är den angivna åldern i 32 § LAS plus tolv månader. Utbetalningarna pågår så länge den försäkrade lever.

Pensionen kan betalas ut både senare och tidigare än avtalad pensionsålder. Lägsta pensionsålder är 55 år. Utbetalningstiden kan i samband med att utbetalningarna ska påbörjas ändras. Kortaste utbetalningstid är 5 år och längsta 20 år.

Utbetalning av ålderspension görs månadsvis från den månad pensionsåldern uppnås.

Utbetalning av ålderspension upphör om den försäkrade avlider.

Storleken på ålderspensionen beror på hur stora inbetalningar som gjorts, på värdeutvecklingen på försäkringen samt på utbetalningstiden. Utbetalning sker endast om det finns något värde på försäkringen.

6.2 Återbetalningsskydd

Försäkringen gäller, i sin grundform, med återbetalningsskydd, om inte den försäkrade har valt bort det.

För försäkringar tecknade före den 1 januari 2006 gäller försäkringen, i sin grundform, utan återbetalningsskydd om inte den försäkrade har lagt till ett sådant.

Utan återbetalningsskydd blir den egna ålderspensionen högre eftersom arvvinster tilldelas försäkringen.

Om den försäkrade har valt återbetalningsskydd betalas det ut till förmånstagarna vid den försäkrades dödsfall. Efter den försäkrades död har förmånstagarna rätt att ändra utbetalningstid för återbetalningsskyddet. Om flera förmånstagare finns krävs att de alla är överens om ändringen. Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

6.2.1 Utbetalning vid dödsfall

Utbetalning av återbetalningsskyddet görs månadsvis från och med dödsfalls månaden.

Innan utbetalning av livsvarig ålderspension påbörjats

Vid dödsfall innan utbetalning av livsvarig ålderspension påbörjats utbetalas återbetalningsskyddet till förmånstagarna i 5 år. Värdet av återbetalningsskyddet är detsamma som försäkringskapitalet.

Innan utbetalning av temporär ålderspension påbörjats

Vid dödsfall innan utbetalning av temporär ålderspension har påbörjats utbetalas återbetalningsskyddet till förmånstagarna under avtalad utbetalningstid. Värdet av återbetalningsskyddet är detsamma som försäkringskapitalet.

Efter utbetalning av livsvarig ålderspension påbörjats

Vid dödsfall efter det att livsvarig ålderspension har börjat betalas ut, fortsätter utbetalningarna till förmånstagarna och upphör senast 20 år efter det att ålderspensionen börjat betalas ut. Värdet av återbetalningsskyddet är beroende av hur länge ålderspensionen betalats ut.

Efter utbetalning av temporär ålderspension påbörjats

Vid dödsfall efter det att temporär ålderspension börjat betalas ut fortsätter utbetalningarna till förmånstagarna under den tid som återstår av utbetalningstiden för ålderspensionen. Värdet av återbetalningsskyddet är detsamma som det kvarvarande försäkringskapitalet.

6.3 Ändring till återbetalningsskydd

Den försäkrade kan när som helst välja bort återbetalningsskyddet.

Innan ålderspensionen har börjat utbetalas kan den försäkrade välja tillbaka återbetalningsskydd. Om återbetalningsskydd läggs till måste hälsokraven uppfyllas vid hälsoprövning. Det är Länsförsäkringar som utför hälsoprövningen. För försäkrad som inte uppfyller hälsokraven begränsas återbetalningsskyddet till premie som tjänats in från och med månaden efter valet av återbetalningsskydd. Om återbetalningsskydd läggs till inom tolv månader efter en familjehändelse krävs emellertid ingen hälsoprövning. Med familjehändelse avses att den försäkrade har gift sig, blivit sambo eller fått barn.

7 Placering av sparandet i fondförvaltning

Om en ny försäkring har tecknats hos Länsförsäkringar placeras första inbetalningen i tillämplig Länsförsäkringar Sparmålsfond beroende på den försäkrades ålder. Om den försäkrade därefter önskar ändra placeringen till andra fonder ska detta anmälas skriftligen eller via våra internettjänster senast fem dagar före inbetalningen kommer till Länsförsäkringar. Valbara fonder är de som ingår i Länsförsäkringars erbjudande för KAP-KL/AKAP-KL.

Länsförsäkringar åtar sig inget ansvar för värdeutvecklingen i fondsparande.

Efter den försäkrades död har förmånstagarna rätt att bestämma över sparandets placering i fonder. Om flera förmånstagare finns krävs att de alla är överens om ändringen.

Länsförsäkringar har rätt att

- begränsa antalet fonder i vilka inbetalningar kan placeras
- bestämma visst minsta belopp för placering.

7.1 Regler för placering i fonder

Köp- och säljkurs för fondandelar fastställs varje bankdag. Länsförsäkringar har rätt att tillämpa säljkurs för inbetalning och köpkurs för utbetalning.

Om Länsförsäkringar vid beräkningstidpunkt inte har tillgång till gällande offentlig notering av försäljningspris för fondandel eller inte har möjlighet att förvärva fondandel till noterat försäljningspris för fondandel, har Länsförsäkringar rätt att tillämpa försäljningspris för fondandel som Länsförsäkringar på objektiv grund bestämmer. Om Länsförsäkringar vid beräkningstidpunkt inte har tillgång till gällande offentlig notering av inlösenpris för fondandel eller inte har möjlighet att lösa in fondandel till noterat inlösenpris för fondandel, har Länsförsäkringar rätt att tillämpa inlösenpris för fondandel som Länsförsäkringar på objektiv grund bestämmer.

Inbetalning placeras i de flesta fall bankdagen efter det att inbetalningen kom in till Länsförsäkringar, dock senast inom fyra bankdagar. Om det är oklart hur inbetalningen ska placeras görs placeringen inom fyra bankdagar efter det att det står fullständigt klart för Länsförsäkringar hur inbetalningen ska placeras.

Om den försäkrade vill ändra fördelning av inbetalningen mellan olika fonder, ska detta skriftligen anmälas till Länsförsäkringar eller anmälas via våra internettjänster senast fyra bankdagar före inbetalningens förfallodag.

Omplacering av fondandelar görs senast fyra bankdagar efter det att skriftlig begäran eller begäran via vår internettjänst inkommit till Länsförsäkringar. Om fondbytesbegäran är oklar görs omplacering inom fyra bankdagar efter det att det står fullständigt klart för Länsförsäkringar vad fondbytesbegäran avser.

Utdelning från fonder används till köp av nya fondandelar i samma fond. För fonder gäller de stadgar för respektive fond som fastställs av Finansinspektionen samt lagen om värdepappersfonder och/eller lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Vid utbetalning säljer Länsförsäkringar andelar tidigast sju bankdagar före utbetalningsdagen.

Länsförsäkringar har rätt att upphöra med viss fond för placering av inbetalning och sparande samt för omplacering av fondandelar. Detta gäller även befintligt sparande. Inbetalning och sparande ska då placeras i annan, av den försäkrade, anvisad fond. Om den försäkrade inte lämnar sådan anvisning har Länsförsäkringar rätt att omplacera sparandet i en av Länsförsäkringar tillhandahållen fond, i avvaktan på att den försäkrade lämnar sådan anvisning.

7.2 Försäkringskapital samt avgifter, riskkompensation och skatter

Försäkringskapitalet utgörs av andelar i fonderna.

Administrativa avgifter tas ut löpande på försäkringen under hela försäkringstiden enligt gällande prislista för KAP-KL/AKAP-KL-planen. Avgifterna tas ut genom försäljning av andelar. Storleken på avgifterna samt sättet att ta ut avgifterna kan ändras under försäkringstiden.

Riskkompensation beräknas utifrån den försäkrades ålder, återbetalningsskydd och försäkringskapitalets storlek. Riskkompensation fördelas till försäkringen genom att nya andelar löpande tillförs försäkringen under försäkringstiden. När riskkompensation fördelas görs avdrag för avgift av

riskadministration. Riskkompensationen samt sättet att beräkna och fördela denna kan ändras under försäkringstiden.

Uttag av administrativa avgifter samt uttag för de skatter som enligt vid varje tidpunkt gällande lagstiftning ska tas ut på försäkringen görs löpande under hela försäkringstiden genom försäljning av andelar. Sättet att täcka kostnaderna för skatt kan ändras under försäkringstiden.

8 Flytträtt

Från och med den 1 januari 2014 finns flytträtt för KAP-KL och AKAP-KL. Med flytt avses att försäkringskapitalets värde överförs till en annan försäkringsgivare. För flytt krävs att en pensionsförsäkring är tecknad hos den mottagande försäkringsgivaren. Försäkringsansvaret upphör i tjänstepensionsförsäkringen hos avgivande försäkringsgivare när kapitalet lämnar avgivande försäkringsgivare för vidare förmedling via valcentral till mottagande försäkringsgivare förutsatt att tjänstepensionsförsäkring är tecknad hos den mottagande försäkringsgivaren. Försäkringsansvar i tjänstepensionsförsäkring hos mottagande försäkringsgivare inträder dagen efter detta upphört hos avgivande försäkringsgivare. Försäkrad och försäkringstagare till pensionsförsäkring får inte ändras med anledning av flytt. Flytt genomförs endast om åtgärden bedöms stå i överensstämmelse med inkomstskattelagens regler.

Vid utflytt av försäkringskapitalet tas avgifter och kostnader samt eventuella skatter ut enligt en vid varje tidpunkt gällande prislista. Dessa kan ändras utan föregående meddelande till försäkringstagare och försäkrade.

Flytt av försäkringskapital för en försäkring ska inte förändra försäkringens innehåll i betydelsen att ålderspensionsförsäkring ska förbli ålderspensionsförsäkring efter flytt och ålderspension med återbetalningsskydd ska förbli ålderspension med återbetalningsskydd.

Den försäkrade får flytta försäkringskapitalet från valbar försäkringsgivare eller tidigare valbar försäkringsgivare och från försäkringsgivare för försäkringar där enskild försäkrad avstått från att välja (Förvalsalternativet). Försäkringskapitalet kan flyttas till valbar försäkringsgivare.

Begäran om flytt av försäkringskapital hanteras normalt av den valcentral där den senaste anställningen är registrerad, det vill säga antingen PV eller Valcentralen.

Om pensionsutbetalning ska påbörjas inom en månad från den tidpunkt som försäkringsgivaren ska lämna uppgifter till aktuell valcentral, har försäkringsgivaren rätt att meddela aktuell valcentral att flytt ej kan genomföras.

8.1 Tidpunkt för flytt

Försäkringskapitalet flyttas inom en månad efter det att definitivt flyttanmälan mottagits av valcentralen för KAP-KL/AKAP-KL. Länsförsäkringars ansvar som försäkringsgivare upphör när kapitalet lämnar Länsförsäkringar för vidare förmedling via valcentral till mottagande försäkringsgivare förutsatt att tjänstepensionsförsäkring är tecknad hos den mottagande försäkringsgivaren. Försäkringsansvar i tjänstepensionsförsäkring hos den mottagande försäkringsgivaren inträder dagen efter detta upphört hos Länsförsäkringar.

8.2 Försäkringens värde vid flytt

Försäkringskapitalet bestäms vid flyttidpunkten.

Försäkringens värde motsvaras av fondandelarnas värde vid försäljning tidigast fem bankdagar före flyttidpunkten med avdrag för avgifter och kostnader samt eventuella skatter som tas ut i samband med flytten.

Sättet att beräkna värde och sättet att ta ut avgifter och kostnader vid flytt kan förändras under försäkringstiden utan föregående meddelande till försäkringsagaren och den försäkrade. Endast hela försäkringskapitalet i en försäkring kan flyttas.

8.3 Placering av försäkringskapitalet vid flytt

Försäkringskapitalet placeras inom fem bankdagar efter flytt till Länsförsäkringar. Om det är oklart hur försäkringskapitalet ska placeras görs placering inom fem bankdagar efter det står klart för Länsförsäkringar hur kapital ska placeras.

Om det redan finns en försäkring inom KAP-KL/AKAP-KL hos Länsförsäkringar placeras det inflyttade försäkringskapitalet där i första hand. Om det inte finns en försäkring inom KAP-KL/AKAP-KL hos Länsförsäkringar sedan tidigare tecknas en ny försäkring och försäkringskapitalet placeras i tillämplig Länsförsäkringar Sparmålsfond beroende på den försäkrades ålder. Den försäkrade kan därefter ändra placeringen till andra fonder.

9 Ändringsmöjligheter

Ändring av återbetalningsskydd och förmånstagare görs till Länsförsäkringar. Även anmälan om förtida eller uppskjutet uttag görs till Länsförsäkringar. Ålderspensionen betalas ut i sin grundform livet ut, men den försäkrade kan tidsbegränsa utbetalningstiden till kortast 5 år och som längst 20 år.

Försäkringen kan inte överlåtas, pantsättas, belånas eller återköpas. Den kan inte heller ändras så att den inte längre uppfyller inkomstskattelagens regler för pensionsförsäkring.

10 Utbetalning

10.1 Allmänna bestämmelser

Det belopp som ska utbetalas fastställs genom omräkning som bygger på aktuell prognos över försäkringskapitalets framtida utveckling med hänsyn till ränta, riskkompensation, administrativa avgifter och avkastningsskatt. Prognosantagandena uppdateras löpande.

Storleken på det belopp som ska utbetalas omräknas vid varje utbetalningstillfälle. Länsförsäkringar säljer andelar tidigast sju bankdagar före utbetalningsdagen (utbetalningstillfället).

Om det belopp som ska utbetalas vid utbetalningarnas början är lägre än 2 procent av gällande prisbasbelopp per månad, har Länsförsäkringar rätt att betala beloppet i efterskott kvartalsvis, halvårsvis eller årsvis. Om försäkringskapitalet understiger 30 procent av gällande prisbasbelopp, har Länsförsäkringar rätt att säga upp försäkringen och betala ut ett engångsbelopp. Om årsbeloppet eller försäkringskapitalet understiger de minimigränser Länsförsäkringar vid varje tillfälle tillämpar, har Länsförsäkringar rätt att betala ut hela försäkringskapitalet.

10.2 Åtgärder för utbetalning

10.2.1 Utbetalning av ålderspension

Begäran om utbetalning av ålderspension görs till Länsförsäkringar. Pensionsåldern i KAP-KL/AKAP-KL följer från den 1 juli 2020 den angivna åldern i 32 § LAS. Den tidigaste åldern för automatisk utbetalning är den angivna åldern i 32 § LAS plus tolv månader.

Det går att göra förtida uttag av ålderspensionen, dock tidigast från 55 år. På samma sätt går det även att skjuta upp utbetalningarna till en senare tidpunkt än den i avtalet angivna pensionsåldern. Begäran om detta görs till Länsförsäkringar.

10.2.2 Utbetalning av återbetalningsskydd

Anmälan om dödsfall och de handlingar som erfordras för utbetalning av återbetalningsskydd ska skickas till Länsförsäkringar.

10.3 Tidpunkt för utbetalning och räntebestämmelser

Utbetalning ska göras senast en månad efter det att Länsförsäkringar mottagit fullständiga handlingar. När utbetalning begärs kan Länsförsäkringar utreda om någon uppgift är oriktig eller ofullständig. Utbetalning behöver då inte göras förrän en månad efter det att utredningen är avslutad. Länsförsäkringar betalar dröjsmålsränta enligt räntelagen om utbetalning görs senare än en månad efter att fullständiga handlingar inkommit eller efter avslutad utredning. Även om Länsförsäkringar inte är i dröjsmål betalar Länsförsäkringar ränta på försäkringsbelopp som förfallit till betalning men kvarstår i Länsförsäkringars förvaltning. Ränta beräknas enligt en räntesats som svarar mot avkastningen på värdehandlingar i vilka beloppet kan placeras minskad med skäliga driftskostnader. Om rätt till dröjsmålsränta föreligger enligt räntelagen och denna räntesats är högre än ovan nämnda ska denna högre räntesats tillämpas för den tid dröjsmålsränta ska utgå.

11 Begränsningar i Länsförsäkringars ansvar

11.1 Force majeure

Länsförsäkringar är befriat från påföljd att fullgöra förpliktelse om underlåtenheten har sin grund i omständighet som förhindrar eller avsevärt försvårar fullgörande och som ligger utanför Länsförsäkringars kontroll och som inte skäligen kunnat förutses.

Sådan force majeure-händelse är exempelvis förändringar i lag, myndighetsåtgärd, krig, krigsliknande händelser, oroligheter, terrorhandling, naturkatastrof, brand, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Detsamma gäller för skada förorsakad av fel i telefontät eller annan teknisk utrustning som inte tillhör Länsförsäkringar.

Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Länsförsäkringar självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Föreligger hinder för Länsförsäkringar att verkställa betalning eller annan åtgärd i anledning av sådan force majeure-händelse som avses ovan i detta stycke, får åtgärden skjutas upp till dess hindret har upphört.

11.2 Övriga begränsningar i Länsförsäkringars ansvar

Länsförsäkringar ansvarar inte i något fall för indirekt skada, om inte skadan har orsakats av Länsförsäkringars grova vårdslöshet.

12 Behandling av personuppgifter

Länsförsäkringar behandlar personuppgifter i enlighet med vad som anges i informationen "Behandling av personuppgifter" som du hittar på vår webbplats lansforsakringar.se/personuppgifter. Om du vill kan du få informationen skickad till dig, kontakta i så fall ditt lokala försäkringsbolag. I den mån Länsförsäkringar, för att fullgöra sina åtaganden enligt försäkringsavtalet, även behöver behandla uppgifter om försäkringstagarens arbetstagare ansvarar försäkringstagaren för att arbetstagarna får informationen "Behandling av personuppgifter".

13 Om vi inte kommer överens

- Om du inte är nöjd med ett beslut eller hanteringen av ditt ärende är vi naturligtvis beredda att ompröva det. Kontakta i första hand den person du haft kontakt med eller vår klagomålsansvariga/kundombudsman. Mer information hittar du på vår webbplats.
- Om du ändå är missnöjd kan du vända dig till Allmänna reklamationsnämnden med tvistefrågor som inte är av medicinsk karaktär. Prövningen är kostnadsfri för dig. Tvistefrågor av medicinsk karaktär prövas av Personförsäkringsnämnden.
- Du kan även vända dig till domstol för att få ditt ärende prövat. Dina ombudskostnader kan oftast ersättas genom rättsskyddet i exempelvis din försäkring. Du betalar då enbart självriskan. Även den kommunala konsumentvägledaren kan ge råd och information.
- Vill du ha kostnadsfri rådgivning i försäkringsfrågor kan du också vända dig till Konsumenternas försäkringsbyrå.

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde. Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till Länsförsäkringar inom den tid som anges ovan är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att Länsförsäkringar förklarat sig tagit slutlig ställning till anspråket. Om talan inte väcks enligt ovan går rätten till försäkringsskydd förlorad.